

firmidans eam per effectum operis adaptari, qua dies operis impii paucos fieri, ut & Episcopatum ejus accipiat alter, imprecatur.]

[7 Illud quoque te debet fortius in ministrandi proposito stabilire, quod haecenus in Ecclesia tibi commissa laudabiliter ministraveris, siquidem (quod abst) alius te cedente minus utilis sumeretur ad ipsum, profecto non parum ab ipsa quiete, quam apperis, turbaveris, cum ubi bene ministerium tuum exercueris, non absque dolore cereres inutilis ministerii defectum, feretque, ut tantum in contemplationis arce tibi deperisse cognosceres, quantum Ecclesia, cui praesides, non sine tua confusione, per te subtractum esse videres.]

CAP. XI.

Episcopus, qui propter crimen renunciavit Episcopatu, & ad religionem transiit, ad Episcopatum reassumi non potest. Secus si renunciavit propter persecutionem, infirmitatem, defectum scientiae, simoniam ipso ignorante commissam, vel aliam similem causam.

Idem Innoc. III. a Episcopo Faventin. in Archiepiscopum Ravennat. electo. (an. 1203. Roma in Aemiliam.)

Post translationem b tuam ad Ecclesiam Ravennaten. cum Praepositis, & Canonici Faventin. in I. eorum Concanonicum liberam eligendi auctoritatem unanimiter contulissent c, ipse d I. sancti Fridiani Lucanen. Canonicum olim Episcopum Sartan. e in Faventin. Episcopum postulandum elegit. Porro a sancti Fridiani Priore super hoc requisito, & obtento consensu f, Praepositi, & alii postulationem eandem approbari a nobis humiliter petierunt. Verum postulationi hujusmodi videbatur Concilii Constantinopolitani Capitulum obviare, in quo statutum est, ut quicumque de Pontificali dignitate ad Monachorum vitam & poenitentiae locum descenderit, nequaquam ulterius ad Pontificatum resurgat. Unde contra dictum Concilium (cum sit unum ex quatuor principalibus, quae sicut quatuor Evangelia Ecclesia Catholica veneratur) nullatenus videbatur eorum g postulatio admittenda. §. 1. Caterum speciales quidam casus inveniuntur, in quibus (praedicto Concilio non obstante) is, qui vitam monachalem elegit, rursus licite potest ad Episcopatum assumi. Si enim quisquam persecutionis rabie saeviente, vel praepediente in valetudine corporis, cum proficere nequeat in regimine pastorali, de superioris auctoritate ad monasticam vitam descendat, persecutionis, vel aegritudinis impedimento cessante, ad Episcopalem poterit resurgere dignitatem. §. 2. Item si quis propter literaturae defectum (ne tanquam caecus caeco ductum h praebat) locum regiminis auctoritate Apostolica deserendo, ad otium se contulerit monachale, ac per exercitium lectionis, scientiae repererit margaritam, proculdubio poterit denuo vocatus a Domino, cathedram reascendere pastoralem. §. 3. Rursus, si quis cupiditate parentum (eo tamen penitus ignorante) fuerit Episcopatum adeptus, & hoc comperto Episcopatum ipsam de licentia superioris dimittens, observantiam elegerit regularem: etsi ad Episcopatum eundem redire postmodum nequeat, juxta canonicas sanctiones, ad alium tamen poterit licite reassumi. §. 4. Quamquam autem in his, & consimilibus casibus is, qui Episcopatu dimisso monasticam vitam elegit, resurgere valeat ad officium pastorale, nihil tamen in his contra praescrip-

a al. Idem H. Episcopo in Archiepiscop., &c. b Cap. 5. eod. tit. in 3. compil. c Vid. l. item. §. 1. d. quod cujuscunque un. & in auth. de questor. §. 1. collat. 7. d id est, Joachim. e aliter. Sarnatenf. f l. ob as. C. de act. & obligat. g al. eadem. h Vide text. in l. 2. cum gloss. in vers. venit. & ibi Bart. D. de decurion.

tum a intelligitur Concilium attentari, quod in eo loquitur casu, cum propter aliquod crimen Episcopatum quis deserens, ad vitam monasticam poenitentiae causa descendit. Unde quidam in eo casu loqui dixerunt capitulum supra dictum, cum quis pro crimine, de quo convictus fuerat, vel confessus, ab Episcopali dignitate depositus, in monasterio extitit ad poenitentiam agendam inclusus: vel cum aliquis propter grave crimen, pro quo Episcopatum retinens poenitentiam digne agere non valebat, cedendi obtenta licentia vitam monachalem elegit. Aliis asserentibus, sic intelligendum esse Capitulum antedictum, ut per se resurgere nequeat, id est, repetere quasi debitum, quod tali modo dimisit: quanquam eligi possit, praesertim si locum tantum, & non ordinem resignavit. §. 5. Cum ergo nobis constare nequiverit, ob quam causam praedictus I. Episcopatu olim cesserit, mandamus, quatenus si tibi constiterit, quod propter aliquam ex praemissis causis, seu consimilibus, idem I. Episcopatu cesserit memorato, tu auctoritate nostra (dummodo necessitas, vel utilitas id exposcat) licentiam ei tribuas ascendendi ad regimen Ecclesiae Faventinensis, maxime si veritate subintrat, quod dictus I. loco tantummodo cesserit memorato, & non ordini, vel etiam dignitati b. Tunc enim effectus vehementissime praesumendum, quod non propter crimen aliquod ab ipso commissum, sed causa poenitentiae ad vitam migraverit regularem: praesertim cum Apostolica sedes post cessionem multo minus quam antea, permisisset eidem tali crimine irretito, in pontificali ordine ministrare: alioquin (cum durum nimis extiterit, contra tam solenne Concilium hujusmodi postulationem admittere) Praeposito, & Canonicis memoratis injungas, ut aliam personam sibi idoneam eligat in pastorem.

CAP. XII.

Qui petiit cedendi licentiam, ex quo illam obrinuit, coadere compellitur.

Idem in Concilio generali. c (an. 1215. Rome.)

Quidam d cedendi licentiam cum instantia postulant, ea obtenta cedere praetermittunt. Sed cum in postulatione hujusmodi, aut Ecclesiarum commoda, quibus praesunt, aut salutem e videantur propriam attendisse (quorum neutrum suasionibus aliquorum quarentium quae sua sunt, seu etiam levitate f qualibet nolumus impedire) eos ad cedendum decernimus compellendos.

CAP. XIII.

Non renunciat juri suo, qui gratia adversarii se submittit. Honorius III. majoris Ecclesiae Decano, & magistro R. Cantori g sancti Dionysii Leodiensis. (an. 1217. Roma in Belgium.)

Veniens ad sedem Apostolicam I. Subdiaconus proposuit, quod cum bonae memoriae I. Papa p. n. Abbati de Emenco b, & majoris Ecclesiae, ac sancti Pauli Cantoribus Treverens. suis dederit literis in mandatis, ut si nihil canonicum obviaret, praebendam in Ecclesia sancti Florentini i in Confluentia, quam Jacobus Decanus ipsius Ecclesiae resignavit, sublato appellationis obstaculo assignarent eidem: [& infra. 1] Cumque iudices Apostolicum vellent adimplere mandatum, quidam f oppo-

a Intellectus Concilii Constantinopolitani jubentis, ne, qui ex Episcopo Monachus factus est, ulterius Episcopus fiat. b Vid. l. jubemus, cum gloss. in verb. promissa. C. de sacr. Eccles. c Lateran. c. 28. d cap. 1. eod. tit. in 4. compil. e al. aut ad salutem. f Vid. l. sed etsi. §. 1. d. ad L. Aquil. & l. 1. §. sciendum. D. de edil. edit. g al. Canonico: h Vintho Trecent. i al. Florini. al. Flovoven.

fuerunt Canonici Ecclesiae memoratae, dicentes, Subdiaconum antedictum renunciante juri, quod sibi ex ipsis literis competebat. Disto igitur Subdiacono hoc negante, jam dicti Canonici ad hoc probandum testes aliquos prodixerunt: per quos, cum videretur probatum, ipsum se gratiae Capituli commississe, duo Iudices praedictorum sententialiter decreverunt, eundem non posse uti literis supra dictis, pro eo, quod idem adversarii se gratiae commississet, per quod visus est renunciante juri sibi ex ipsis literis a competenti. A qua sententia idem appellans, in b vigiliam Epiphaniae terminum suae appellationis praefixit. Ad quem c cum venisset P. de Colle medio, Capellanum nostrum super hoc sibi concessimus auditorem. Sed cum ejus adversarius non accesserit, per duos menses, & amplius expectatus, nec ullus compareret pro eo sufficiens responsalis, tandem quidam literas habens ad contradicendum, & impetrandum, coram eodem comparuit: qui cum ad tractandum causam minus sufficiens crederetur, idem auditor sententiam praedictorum Iudicum sententialiter (justitia exigente) cassavit. Nos igitur ratam, & firmam habemus Capellani sententiam memorati.

[1 Eodem I. literas ipsas praedicto Decano, & aliis ostendente, idem Decanus de resignatione forte poenitens occultavit literas supra dictas, deinde eidem I. praefatis literis restituit eas nominatis Iudicibus, ut exequerentur mandatum Apost. praesentavit.]

CAP. XIV.

Si Praelatus ab obedientia subditos absolvit, non propter hoc Praelatura renunciat.

Idem Archiepiscopo Treverensi.

Lege coram d nobis f. t. literae continebant, quod Abbas sancti Petri e Tullens. tibi humiliter est confessus, quod cum adeo gravi aegritudine laboraret, quod de vita desperaretur ipsius, ad eujusdam amici sui consilium, de quo ipse (cum non crederet eum aemulum) confidebat, Monachos suos ab obedientia, in qua sibi tenebantur, absolvit, vocato dioecetano Episcopo, ut Abbatiam in ejus manibus resignaret: quod f tamen usque consilio saniori non fecit: & eidem Abbati postmodum restituito sanitati, universi & singuli de conventu obedientiam, & reverentiam requisivi ab eo, in Capitulo promiserunt. g [& infra. 1] Nos autem ex tali facto eundem Abbatem suo resignasse regimini non videmus.

[1 Idem tamen super eo, quod sic fecerat, dubitans, a re, ut super hoc saluti suae consulere, postulavit: propter quod cum habito prudentum consilio diversi diversa sentirent, tu nostrum consilium, an idem Abbas ex hoc resignaverit, requisisti.]

CAP. XV.

Abbas exemptus sine licentia Papae renunciare non potest. Gregorius IX. Agathensi, & Uticensi Episcopis. h

Ille filii Conventus monasterii sancti G. i immediate ad Rom. pertinentis Ecclesiam, intimaverunt, quod Abbas eorum sentiens se insufficientem oneri regiminis Abbatiae, cessit in manibus eorumdem: ipsi k quoque G. Monachum sancti Victoris elegerunt canonice in Abbatem: [& infra. 1] Cum igitur dictus Abbas cedere

a Vid. l. si quis in conscribendo. cum ibi not. C. de pact. b Disto, in. deest in antiquis. c al. ad quam. d Hoc caput subiiciebatur sequenti, in antiq. e al. Apriculi. Ord. S. Ben. extra muros Tullenses. f qui. g Vide l. quamvis. ff. de in jus voc. & l. si poenituerit. ff. de divort. h Falso Gregorio IX. tribuitur, sic autem restituenda est inscriptio ex antiq. lib. Idem Agathens. & Nicen. Episc. & Archidiacon. Agathens. i Vuillelmi de desertis. al. VV. al. Guillelmi de Desertis Ord. S. Bened. Diaconus Lodovensis. k In multis antiquis ita: ipsiq; G. Monachum S. Victoris sibi elegerunt, &c.

sine licentia nostra nequiverit, nos tam electionem, quam cessionem praedictas decernentes irritas, & inanes, mandamus, quatenus Abbatem ipsum loco suo restitui faciat: quo integre restituto, vice nostra recipiatis cessionem ipsius.

[1 Supplices, ut eorum parcentes laboribus, & expensis, electionem ipsorum faceremus in illis partibus confirmari.]

TITULUS X. DE SUPPLENDA NEGLIGENTIA PRAELATORUM.

CAP. I.

Si Dioecesanus requisitus benedicere nolit Cisterciensem Abbatem, ipse Monachos suos benedicere poterit.

Alexander III. Cisterciensibus. (an. 1169. Romae.)

Statuimus praeterea a, ut si Episcopus tertio cum humilitate ac devotione (sicut convenit) requisitus, substitutos Abbates vestros benedicere forte renuerit: eisdem Abbatibus liceat proprios Monachos benedicere, & alia, quae ad officium hujusmodi pertinent, exercere, donec ipsi Episcopi suam duntaxat recogitent b, & Abbates benedicere non reculent.

CAP. II.

Regulares in suos usus convertere non possunt Ecclesias, in quibus jus obtinent patronatus: & si intra tempus Lateranensis Concilii, quando vacant, non praesentem rectores ad eas, superior ordinabit eisdem.

Clemens III. c (an. 1119. Roma forte in Scotiam.)

Sicut nobis d tua fraternitas intimavit, Monachi quidam, & Canonici regulares, Ecclesias, quae ad praesentationem eorum pertinent, in tuo Episcopatu habentes, propriis usibus deputare nituntur: nec volunt ad eas cum vacaverint, vocare personas: quin potius occasione cessionis quorundam Episcoporum, Vicarios in eis pro sua instaurant, & destituunt voluntate, admissos ita pensionibus onerantes, quod nec Ecclesiis competenter possunt in paupertate nimia deservire e, nec Episcopo in Episcopaliibus respondere, neque hospitalitatem (sicut convenit) transeuntibus impertiri. Nolentes autem, ut status Ecclesiae debitus & antiquus per insolentiam f alicujus subvertatur: mandamus, quatenus (nisi a jurisdictione tua exemptae sint Ecclesiae supra dictae) praedictos excessus studeas rationabiliter emendare. Et nisi praedictae personae intra tempus g Lateranensis Concilii constitutum, ad vacantes Ecclesias tibi personas idoneas praesentaverint, extunc tibi liceat (appellatione remota) in eisdem ordinate rectores, qui eis praesse noverint, & prodesse, ita tamen, quod ex hoc nullum patronis praedictum in posterum generetur.

CAP. III.

Supplet superior inferioris negligentiam in beneficiis conferendis, si tempus Lateranensis Concilii lapsum sit: & collectio per inferiorem postea facta, non valet.

Innocentius III. (an. 1210. Roma in Angliam.)

Licet magister b H. & R. procurator R. de sancto Ca dimundo, super Archidiaconatu Richemundiae diutius litigaverint coram nobis: [& infra. 1] Ne igitur jus nostrum negligere videamur, qui alios in sua justitia confidemus: mandamus, quatenus si vobis constiterit Archidiacono-

a Cap. 1. eod. tit. in 2. compil. b Vid. l. libertorum. §. 1. D. de iis qui not. inf. & l. chorus. §. fin. D. de leg. 3. c al. Cestinus. d Cap. 2. eod. tit. in 2. compil. e Gloss. in l. societatem. ff. pro soc. & Bald. in l. acceptam. C. de usur. f insolentiam. g Conc. Lat. sub Alexand. III. cap. 8. Vide inf. de concess. praeb. cap. 11. h Cap. 3. eod. tit. in 4. compil. i Ead. mundo.

diaconatum Rlichemundie vacasse per annum (tempore semestri, quo vel ad Archiepiscopum, vel ad Capitulum donatio pertinebat, non a vacatione, sed a notitia computato) cum pro eo, quod Eboracen. Archiepiscopus alium superiorem non habet, extunc fuerat ad nos donatio devoluta, utique super eo silentium imponatis.

[1 Tamen postmodum nostris est auribus intimatum, quod neutri eorum de iure competere, utpote qui neutri fuerat concessus intra tempus in Lateran. Concilio definitum.]

CAP. IV.

Si is, ad quem spectat beneficii collatio, lapsa tempore Lateranensis Concilii conferat, non valet collatio, nisi de misericordia toleretur.

Idem magistro P. de Castro novo, & R. Monacho Fontis Frigidi, Apostolica sedis Legato. (an. 1210. Roma in Galliam.)

L iteras vestrae discretionis accepimus, quod cum in quibusdam Ecclesiis legationi vestrae subjectis, quaedam beneficia, & dignitates tanto tempore vacavissent, quod tam Praelati, quam Capitula secundum tenorem Lateranensis Concilii, essent iure instituendi privati: postquam adventus vester innotuit, in beneficiis illis personas minus idoneas instituire praesumpserunt: [& infra. 1] Disc. v. mandamus, quatenus si beneficia, & dignitates noveritis personis idoneis assignatas, eas de patientia permittatis ab ipsis pacifice possideri: alioquin personas amoventes prorsus ab ipsis, eas de personis idoneis auctoritate nostra iussu, non differatis quantocumque d' ordinare.

[2 Unde cum receperitis consilium a viris peritis, ut tales institutiones ab his, quorum non intererat, & qui propria culpa iure instituendi se privaverant, factas, aut. Ap. cassaretis, in hoc nostrum prius decrevisse consilium habere. Nos igitur]

CAP. V.

Is, ad quem primo loco spectabat collatio beneficii, lapsa tempore Lateranensis Concilii, conferre non poterit.

Idem Episcopo Samo. e (an. 1210. Roma in Hispaniam.)

D ilecto filio P. tit. sancti Marcellini f Presbytero Cardin. S. & R. procuratoribus dilectorum filiorum P. & G. apud sedem Apostolicam constitutis, auditore concessio: [& infra. 1] Quia nobis constitit a Salamantino Decano & eius sequacibus, post elapsam sex mensium spatium, intra quod Episcopus, & Capitulum (prout communiter spectabat ad eos) procedere ad electionem Cantoris neglexerant, electionem supradicti P. minus canonice celebratam, eandem decernimus irritam, & inanem: & appellationem a Decano, & suis fautoribus interpositam, factum Archiepiscopi (ad quem jam erat eligendi auctoritas devoluta) nequivisse aliquatenus impedire. [& infra. 2] Mandamus, quatenus nisi dicto G. aliquod canonicum obviet, electionem de ipso factam, sublato g. appellationis obstaculo confirmetis.

[1 Idem S. proposuit coram eo, quod cum in Salamantin. Ecclesia, in qua Cantoris electio ad Episcopum, & ad Capitulum communiter pertinet, Cantoria vacante Salamantinum Capitulum, quia sapius Episcopum monuisset, ut ad celebrandum Cantoris electionem cum eo conveniret, eodem Episcopo infra semestre tempus facere id negligente, Capitulum cupiens uti iure suo, in Ecclesia memorata Capitulum, sicut moris est, dil. st. P. eiusdem loci Canonicum in Cantorem elegit, ne quid in eiusdem electionis praedictum fieret appellando, quam suprad. S. aut. Ap. petiit confirmari, ac electionem, quam ven. fr. n. Compostellanus Archiepisc. post app. huiusmodi de G. Clerico multis criminibus irretito, ac

a al. devotionis. Cap. 2. eod. tit. in 4. compil. b sub Alexan. III. c. 28. c al. eisdem. d al. quanto citius. e al. Zamorensi, & Abbati de Mercola Zamorensis Diocesis. f in multis antiquis, Marcelli. g al. submoro.

tunc temporis vinculo excommunic. astricto fecerat, minus canonice celebratam cassari fecit. Dicitur vero R. proposuit ex adverso, quod imenso VI. mensium spatio, infra quod ad Episcopum, & Capitulum Cantoris electio pertinebat, Decanus, & quidam Canonici Salamant. Episcopo Arch. & nonnullis aliis Canonicis, qui praesentes aderant in civitate, inconsultis, non consueta hora, nec in Capitulo iuxta morem, sed in Ecclesia potius quibusdam Laicis advocatis, stulte, & inordinate nimis eligere praesumpserunt: & cum iam dicti Archiepiscopi, qui eos propter hoc convocaverat, adire praesentiam nolissent, ipse intelligens auctoritatem eligendi, iuxta Later. Concil. statutum ad se devolutam, supradictum G. in Cantorem elegit, & eundem fecit de Cantoria corporaliter investiri. Postmodum autem Decanus, & sui complices, nobis mentione de his non habita, suggerendo, quod Episcopus, qui monitus sapius infra sex menses eligere noluerat, in Ecclesia detrimentum, eo, qui in Cantorem ab eodem Decano cum maiore parte Capituli institutus fuerat, spoliato, alium instituerat in Cantorem, ad Decanum Archid. & Archiepisc. Abulen. nostras literas impetrarunt, quarum auctoritas cum suprad. G. eisdem inibuit, ne per praedictas literas procederent contra eum, cum in eisdem de sua electione facta per Archiepiscopum nulla mentio haberetur, & tum propter hoc, tum etiam quia prima citatione ad loca remota peremptorie citatus extiterat, tum etiam quia iudices quosdam ex electorib. d. P. consanguinitatis linea contingebant, ad sed. Ap. appellavit, sed iudices nihilominus ad Salamantin. Ecclesiam accedentes, suprad. in Cantoria possessionem causa rei servanda, contra iustitiam induxerunt. Cum igitur super his, & aliis coram eodem Cardinali procuratore Episcopi aliquandiu litigassent, & ipse nobis fideliter retulisset, quae propostae fuerant coram ipso.]

[2 Quia vero contra personam ipsius G. quaedam objecta fuerant, de quibus nobis non potuit fieri plena fides.]

TITULUS XI.

DE TEMPORIBUS ORDINATIONUM, ET QUALITATE ORDINANDORUM.

CAP. I.

Diebus Dominicis, vel Sabbato Pentecostes sacri ordines ab alio, quam a Papa conferri non debent.

Alexander III. [Baron.] Episcopo. b (an. 1163. Roma in Angliam.)

S ubdiaconos e autem nulli, nisi Romano Pontifici liceat diebus dominicis ordinare. Quamvis consecrandi Deo dicatas virgines, & minores ordines his diebus habeant licentiam celebrandi. Sabbato quidem Pentecostes non liceat alicui sacros ordines celebrare, cum in sequenti septimana (recepta Spiritus Sancti gratia) celebrentur.

CAP. II.

Non valet consuetudo, quod extra statuta tempora sacri ordines conferantur.

Idem Episcopo Herefordensi. d (an. 1165. Roma in Angliam.)

S ane super eo, quod moris esse dixisti in Ecclesiis quibusdam Scotiae, & Valliae e, in dedicationibus Ecclesiarum, vel altarium, extra jejunia quatuor temporum, Clericos ad sacros ordines promovere: Significamus, quod consuetudo illa (utpote institutioni Ecclesiasticae inimica) est penitus improbanda: & nisi multitudo, & antiqua consuetudo terrae esset, taliter ordinati non deberent permitti in susceptis ordinibus ministrare

a al. & ordine praesciendorum. b al. Londonens. al. Bonon. al. Arth. c c. 1. eod. tit. in 1. compil. Post. Conc. Later. sub Alex. III. p. 26. c. 23. d al. Herefordensi. e in ver. legitur, Gallia. verum Vallia provinciae nomen in Britannia vid. cap. 5. de app. in 3. colh.

Arare: nam apud nos sic ordinati deponerentur, & ordinantes privarentur auctoritate ordinandi.

CAP. III.

Minores ordines conferri possunt diebus festis. Sacri vero conferri debent in quatuor Temporibus, vel Sabbato sancto, vel Sabbato de passione.

Idem Alex. III. (an. 1168. Roma in Angliam.)

D e eo autem, quod quaesivisti, an liceat extra jejunia quatuor Temporum aliquos in Ostiarios b, Lectores, Exorcistas, vel Acolythos, aut etiam Subdiaconos promovere: Taliter respond. quod licitum est Episcopis, dominicis, & aliis festivis diebus, unum, aut duos ad minores ordines promovere Sed ad Subdiaconatum, nisi in quatuor Temporibus, aut Sabbato sancto, vel in Sabbato ante dominicam de passionae, nulli Episcoporum, praeterquam Romano Pontifici, licet aliquos ordinare.

CAP. IV.

Criminosus occultus moneri potest, ne promoveatur ad ordines: sed prohiberi non debet.

Idem c (an. 1170. Roma in Latium.)

E X tenore tuarum literarum d accepimus, quod N. Clericus adeo deliquit, quod si peccatum ejus esset publicum, degradaretur e ab ordine, quem suscepit, & amplius non posset ad superiores ordines promoveri. Verum quoniam peccatum ipsum fore occultum dixisti, mandamus, quatenus poenitentiam ei condignam imponas, & suadeas, ut parte poenitentiae peracta, ordine suscepto utatur: quo contentus existens, ad superiores amplius non ascendat. Veruntamen quia peccatum occultum f est, si promoveri voluerit, eum non debes aliqua ratione prohibere.

CAP. V.

Religiosus contra prohibitionem Praelati sui ordinari non debet. Lucius III. Archiepisc. g Turonensi. (an. 1183. Roma in Galliam.)

A D aures b nostras pervenit, quod religiosi quidam ad superiores desiderant ordines promovendi, sed Praelati eorum desideris contradicunt. Tuae igitur quaestioni taliter respond. quod honestius, & tutius est subjectis debitam Praepositis obedientiam impendendo, in inferiori ministerio deservire, quam cum praepositorum scandalo, graduum appetere dignitatem: nec est in hac parte subjectorum desiderium conservandum: quoniam esse potest, quod Praelati eorum commissa secreta noverint, ex quibus constat eis, quod salva conscientia nequeant sublimari: quia non in sublimitate graduum, sed in amplitudine i charitatis acquiritur regnum Dei.

CAP. VI.

Metropolitanus ab omnibus Suffraganeis consecratur. Suffraganeus vero a tribus, Metropolitanano iubente.

Idem. κ

S I Archiepiscopus i obierit, & alter fuerit ordinandus, omnes Episcopi ejusdem provinciae ad sedem Metropolitanam conveniant, ut ab omnibus ordinetur. Reliqui vero

a Post Conc. Later. sub Alex. III. part. 26. c. 25. & cap. 3. eod. tit. in 1. compil. b Vide Magistr. sent. lib. 4. dist. 24. Adde Conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 2. c. VV. Albanen. Episcop. in prima collectione. d Post Conc. Later. sub Alex. III. p. 50. c. 3. & c. 5. eod. tit. in 1. comp. e Alias ita: a jam suscepto ordine degradaretur. f Adde, quando dicitur peccatum occultum, & quando manifestum, in 4. cum fratrem, per Bald. C. de his quibus ut indign. g al. Turonensi Archid. B. al. Senonensi. h Post Concil. Lateran. sub Alex. III. p. 26. c. 22. & c. 4. eod. tit. in 1. compil. i al. plenitudine. κ Burchar. l. 1. c. 28. tribuit Anicio, ut Pann. l. 3. tit. 2. c. 3. Al. Aniceto, ut Ivo p. 5. c. 139. Decr. l. Vide Anaclet. Pap. epist. 2. & Grat. dist. 64. c. 4. & dist. 66. c. 1. & 1. canon. Apostol. & c. 9. in 1. compil. tit. de elect.

comprovinciales Episcopi (si necesse fuerit) caeteris consentientibus, a tribus iussu Archiepiscopi poterunt ordinari: sed melius est, si ipse cum omnibus eum, qui dignus est, elegerit, & cuncti pariter Pontificem consecraverint.

CAP. VII.

Dicit idem, quod in praecedenti. Ex Concil. Arclateasi. (an. 452. in Gellia.)

N Ec Episcopi sine Metropolitanis permisso, nec Metropolitanus sine tribus, vel duobus Episcopis comprovincialibus praesumat Episcopum ordinare, ita ut alii Episcopi comprovinciales admoventur epistolis, ut se suo responso significantes consentisse. Quod si inter partes aliqua dubitatio fuerit, majori numero Metropolitanus in electione consentiat.

CAP. VIII.

Ordinatus extra tempora suspenditur, donec dispensetur cum eo, & ordinans punitur.

Urbanus III. Archiepiscopo Pisano (an. 1186. Verona in Tusciam.)

C Um quidam: [& infra.] Episcopum, qui die, quo non debuit, ordines celebravit, canonica disciplina corrigere, & ordinatos a susceptis ordinibus tandiu redere debes expertes, donec apud nos restitutionis gratiam consequantur.

CAP. IX.

Graeci a Latinis ordinari non debent: nec econtra si in ritu ordinandi sunt diversi.

Coelestinus III. Hydronensi b Archiepiscopo. (an. 1195. Roma in Calabriam.)

C Um secundum regulas Ecclesiasticas: [& infra. 1] Quia vero (sicut dicitur) in partibus Calabriae Latini a Graecis, & Graeci a Latinis secundum alterutrum institutionis observantiam ordinantur, nolimus de caetero commixtiones, & consuetudines rituum in ordinibus observari.

[1 Et sanctorum instituta Pontificum, sacri sint ordines in certis temporibus conferendi, quidam Graeci Episcopi ritus sui, & consuetudinis observantiam in Latinos Clericos exercentes, eos ad sacros ordines passim provehant, qui non sunt praeterquam in IV. Temporibus conferendi. Sane sicut praesentium lateris Jo. relatione cognovimus, quod cum ipse a quodam domino, cui ipse servierat, & ut in capella sua divina officia celebraret, cuidam Graeco Episcopo foret praesentatus, idem Episcopus Cathamen. eum in Sacerdotem promovit, quem postmodum dioces. Episcopus ab executione officii, vel suscepti ordinis credidit suspendendum: quae utique consuetudo consuetudini Ecclesiasticae inimica, & detestabilis est, & penitus improbanda, & nisi multitudine, & antiqua consuetudo esset in causa, sic ordinati non deberent permitti in susceptis ordinibus ministrare: nam apud nos sic ordinati deponerentur, & ordinantes auctoritate ordinandi de censura canonum privarentur. Verum quia nos plenam de Graecorum observantia notitiam habere non possumus, nec est nobis certum, utrum consuetudo sic se habeat.]

CAP. X.

Si Monachus unius ordinis in secundo ordine, ad quem transiit, recipit sacerdotium, ad primum ordinem rediens, in eo libere ministrabit.

Innocentius III. Abbati, & Conventui Cevitoli. d (an. 1198. Roma in Galliam.)

E X parte e vestra nostro fuit Apostolatu referatum, quod quidam Monachus vester, se ad nigros Monachos transferens, & habitum eorum assumens, ad Sacerdotii ordinem in ipso habitu est promotus. Unde quia dubitastis, utrum in assumpto taliter ordine ministrare

a Conc. Arcl. 2. c. 5. Burchar. lib. 1. c. 27. Ivo p. 5. c. 138. & c. 4. tit. de elect. in 1. comp. & concord. Concil. Nicarum c. 4. dist. 64. can. 1. 7. & 8. apud Grat. b al. Hydronin. c Cap. 1. eod. tit. in 2. compil. d al. Raviloci. e Cap. 2. eod. tit. in 3. compil.

debeat: Mandamus, quatenus (nisi canonicum aliud obviet) ipsum Monachum officium Sacerdotis libere exequi permittatis.

C A P. XI. Si Græcus Episcopo Latino subiectus ordinatur sine Latini licentia a Græco, interdicitur sibi executio: si vero de licentia, tunc toleratur.

Idem C. Presbytero a Cardinali, Apostol. sed. Legato. (an. 1202. Roma in Siciliam.)

Quod b translationem Pontificis: [& infra. 1] Consultationi tuæ taliter respondemus, quod cum Clericus Græcus, Episcopo Latino subiectus, a Græco Pontifice ordinatur: nisi de mandato, vel licentia sui Episcopi fiat, interdicienda est ei ordinis executio sic suscepti, tanquam ab alieno Pontifice, sine mandato vel licentia sui Episcopi ordinato. Si vero de mandato vel licentia sui Præsulis, a Græco Pontifice, secundum morem Græcorum fuerit ordinatus, licet culpandus sit Episcopus Latinus, qui Clericos suos a Græco facit Antifite ordinari, quamdiu tamen talis mos ab Ecclesia toleratur, impediri non debet ab executione ordinum taliter susceptorum.

[1 Super eo vero, quod nos consuleret voluisti, quod multi Græcorum Clerici consistentes in diocesis Latinorum ab Episcopis Græcis non in quatuor Temporibus, interdum omnes ordines simul, nonnunquam partem recipiunt, qui postmodum prohibentur a Latinis Episcopis celebrare.]

C A P. XII. Ordinatus a Papa, sine licentia Papæ, ad superiores ordines non promovetur.

Idem Mutinensi Episcopo. c (an. 1202.) Cum d in distribuendis: [& infra.] Meminimus a nobis fuisse suppliciter e postulatam, & clementer indultam, ut quia præfatus A. Ecclesiæ Romanæ Subdiaconus erat, mandarem ipsi per Bononensem Episcopum promoveri.

C A P. XIII. Duo sacri ordines non possunt conferri eidem uno die, vel duobus, continuato jejuniis.

Idem eidem, & Magistro f H. Subdiacono nostro, (an. 1202. Roma in Æmiliam.)

L iteras vestras g recepimus super inordinata ordinatione Imolensis electi, quem Bonon. Episcopus præcedenti Sabbatho in Diaconum, & sequenti die Dominico (continuato jejuniis) in Presbyterum ordinavit. In quo, quantum uterque deliquerit, evidenter intelligit, qui prudenter attendit. Si enim utrumque ordinem eodem die conferre illi non licuit, pari non licuit ratione unum ordinem uno die, & alium h altero, (jejuniis continuato) conferri: cum propter continuationem jejunii fictione canonica, sive mane diei Dominicæ trahatur ad Sabbathum, sive vespera Sabbathi ad diem Dominicam referatur, profecto mane cum vespera, seu vespera cum mane, ad eundem diem pertinere dicetur. Nam si quantum ad hunc necessitatis articulum pertinet, mane ad unum diem, & vespera referatur ad alium, cur esset continuatio jejunii necessaria, cum & Sabbatho ante cenam, & Dominica ante prandium intelligantur esse jejuni?

Præfatum itaque Bonon. Episcopum (ut puniatur, in quo deliquit) a collatione ordinum, Diaconii scilicet, Presbyterii

a Idem C. titulo S. Laurentii Presbytero, &c. ut est in 3. comp. & in c. 3. sup. de usu & auctor. pall. b Cap. 3. eod. tit. in 3. comp. c & Magistro Uberto, ut est in 3. comp. d C. 4. eod. tit. in 3. comp. e humiliter. f Huberto Canon. Modiciensi. al. H. Theologo nostro, Modiciensi. Canonico. g Cap. 5. eod. tit. in 3. comp. h Alias ita: & alium in alio. i Vide Gloss. l. 1. in verbo, separatum. De usu. acc. & Instit. de leg. §. freadem in gl. k Vide l. Titius & ibi Bart. ff. de lib. & postb. & in l. hæc verba. ff. de verb. signifi.

rii, alterum vero ab executione officii Sacardotalis tamdiu volumus manere suspensos, donec de illis aliter disponamus.

C A P. XIV. Ordinans puerum tredecim annorum in Diaconum, suspenditur a collatione ordinum: & ordinatus ab ipsius executione usque ad ætatem legitimam.

Honorius II. Episcopo, & Archidiacon. Legion. (an. 1220. Roma in Hispaniam.)

V el non est compos a sui Episcopus Conventren. vel nimis videtur a se scientiam repulisse, qui M. puerum latorem præsentium adhuc XIII. b annorum contra factorum canonum instituta, inordinate in Diaconum dicitur ordinasse, in ludibrium ordinis Clericalis: [& infra. 1] Dignitati vestre mandamus, quatenus si rem inveneritis ita esse, prædictum Episcopum a collatione ordinum suspendentes, ipsum, ut eidem M. quem ab executione officii Diaconi usque ad ætatem legitimam in injuriam suspendimus ordinantis, provideat in Ecclesiastico beneficio competenti, per censuram Ecclesiasticam compellatis.

[1 Quod utique si nobis pleno constaret, quantumcumque sumus proniores ad veniam, quam ad debitam ultionem, taliter hoc castigaremus in ipso, quod ex pœna culpa notoria redderetur, & revelata ejus ignominia efficeret alios in similibus cautiore. Nolentes autem hoc relinquere indiscussum.]

C A P. XV. Episcopus conferens eidem uno die plures sacros ordines, etiamsi de mandato Metropolitanum hoc fecerit, ab ordinandis potestate suspenditur.

Idem Leton. d & Cal. Abb. (an. 1210.)

D ilectus e filius f G. Humilien. Canonicus, nostro datum Apostolatu referavit, quod Humilien. g Ecclesiæ suo viduata pastore, Canonici ipsum unanimiter elegerant: qui cum esset citra sacros ordines constitutus, Archiepiscopus h Cassalens. Metropolitanus eorum Episcopo Trecent. mandavit, ut eum uno & eodem die ad tres sacros ordines promoveret: quod ille (non ausu proprio, sed i ipsius Archiepiscopi mandato) perfecit. Cum ergo nobis constiterit supradictum Episcopum in pluribus deliquisse, tum quia sine mandato Archiepiscopi (ut ipse confessus extitit) ad hujusmodi ordinationem inordinate processit: tum quia fit de mandato Archiepiscopi constaret, cum illi hujusmodi dispensatio a canone minima sit permisa, ipsi obtemperare non debuit in hac parte: tum etiam quia reatum perjurii sæpius variavit, jurando prius, quod Archiepiscopus id præceperat, & postea, quod illud non mandaverat in iudicio confitendo: ipsum tamdiu ab ordinandi potestate, donec nostram meruerit gratiam obtinere.

C A P. XVI. Ordinatus ad sacros cura tempora statuta, ordinem recipit, & post penitentiam cum eo dispensat Episcopus.

Gregorius IX. Archiepiscopo Baranensi. (an. 1228. Roma in Apuliam.)

C onultationi tuæ taliter respond. quod eos, qui extra tempora statuta sacros ordines receperunt, characterum non est dubium recepisse: quos pro transgressione hujusmodi [primo eis penitentiam imposita competenti] sustinere poteris in susceptis ordinibus ministrare.

C A P. XVII. Oculum criminofus, præter homicidam, post penitentiam

a Nota ex hoc textu, quod per opera alicujus cognoscitur discretio mentis ejusdem. b vet. XII. c al. Diaconatus. d al. Leonens. & Salabriens. Abb. al. Leon. & Salabriens. Abb. al. Leonem. & Sal. Abb. al. de Leon. & Sabbat. Abbatib. e Cap. 1. eod. tit. in 4. comp. f omnes seve manuscr. ita habent. g VII. Imolicens. al. Imilir. h Calacens. i C. Barb. ita: sed ipsius Archiep. ut ipse confessus extitit, mandata.

tiam in susceptis ministrat, & ad superiores ascendit: ante penitentiam monetur, ut etiam in susceptis non ministret.

Idem (an. 1229. Rome.)

Q uæsitum est de Sacerdotibus, vel aliis Clericis, qui per a reatum adulterii, perjurii, homicidii, vel falsi testimonii, bonum conscientie rectæ perdidissent: [& infra.] Respondemus, quod si proposita crimina ordine iudiciario comprobata, vel alias notoria non fuerint, non debeat hi (præter b reos homicidii) post penitentiam e in jam susceptis, vel suscipiendis ordinibus impediri: qui si non penituerint, monendi sunt, & sub interminatione divini iudicii obtestandi, ut in testimonium suæ damnationis, in susceptis etiam ordinibus non ministrent.

TITULUS XII. DE SCRUTINIO IN ORDINE FACIENDO. C A P. UNIC.

Episcopus interrogatus in scrutinio Episcopi ordinandi, potest respondere illum dignum, si non novit illum indignum.

Innocentius III. (an. 1206. Roma in Hispaniam.)

E X parte e tua fuit propositum: [& infra. 1] f. t. t. resp. quod cum aliquem in Diaconum, vel Presbyterum promovemus, prius Diaconum, qui nobis assistit, dicit: Postulat sancta mater Ecclesia hunc Diaconum, vel Subdiaconum, ad onus Præbyteratus, vel Diaconatus assumi: & nobis interrogantibus, si eum cognoverit esse dignum, idem respondet, quod quantum humana fragilitas nosse finit, & scit, & testificatur illum ad hujusmodi onus officii esse dignum. Unde in tali responsione aliquem peccare non credimus, dummodo contra conscientiam non loquatur f: quia non simpliciter illum asserit esse dignum, sed in quantum humana fragilitas nosse finit: cum illum, quem indignum esse non novit, dignum debeat æstimare. Hujusmodi ergo responsione secure uti poteris, nisi forte de indignitate tibi constiterit consecrandi. Si autem illum indignum esse cognoscis, Metropolitanum (priusquam ad hujusmodi scrutinium veniat) secreto studeas nunciare, vel intimare g: quamvis nos interrogationem hujusmodi non in consecratione Pontificis, sed in ordinatione Diaconi, vel Presbyteri faciamus.

[1 Quæsisisti præterea per sed. Ap. edoceri, ut cum Episcopi ad consecrationes Episcoporum ab Archiepiscopo suo, vel etiam ab alio evocentur, & ipsi electum Metropolitanum offerant consecrandum, dicentes: Reverende pater, postulat sancta mater Ecclesia hunc electum in Episcopum consecrari; & interrogante Archiepiscopo si sciant illum esse dignum, respondeant, quod illum sciunt & credunt pariter esse dignum, & se in responsione hujusmodi, ne offenderes hominem, Deum existimes offendisse, quandoque præter, quandoque contra conscientiam respondens, cum electi consecratio, aut minus tibi cognita, aut penitus sit ignota, qualiter in hujusmodi interrogationibus salva conscientia valeas respondere. Ad quod]

TITULUS XIII. DE ORDINATIS AB EPISCOPO, QUI RENUNCIAVIT EPISCOPATUI. h C A P. I.

Episcopus, qui renunciavit loco tantum, invitatus conserve potest ordines, sicut prius. Si vero & dignitati, cum ordinato

a al. propter. b Gloss. in §. homicidium. in authent. de pac. juram. firm. coll. 10. c al. ita: post penitentiam injunctam. d al. in ordinibus. e c. 1. de scrus. fac. in 3. comp. f Vide l. presenti, cum nor. C. de his, qui ad Eccl. confug. g In omnib. manuscr. desunt hæc 2. verba: vel intimare. h In nonnullis antiquis ita: resignavit Episcopatum: & in multis habetur ita hic tit. De ordinatis ab Episcopo, qui renunciavit Episcopatu, vel excommunicato Tom. II.

per eum ad minores, vel ignorasset ad sacros dispensat Episcopus suus: cum ordinato vero scienter ad sacros, non dispensat.

Alexander III. Toletano [al. Tolosano] Archiepiscopo.

R Equisivit a nobis tua fraternitas, utrum Clerici, qui post renunciationem b factam a prædecessore tuo ordines receperunt, in ipsis debeant remanere: [& infra. 1] Respondemus igitur distinguendo, utrum renunciaverit loco tantum, an loco simul, & dignitati. Nam in primo casu ordines (sicut antea) rogatus ab Episcopo aliquo, poterit de ratione conferre. In secundo vero casu, distinguendum putamus, utrum sacros e contulerit, an minores. Si enim a tali ordine usque ad Subdiacon. aliquis acceperit, quia & hujusmodi ordines a non Episcopis quandoque conferuntur, & in illis deservire poterit, & ad majores (si idoneus fuerit) promoveri. Sane si ab eodem sacros ordines scienter quis receperit, quia indignum se fecit, executionem officii non habebit, ubi autem non scienter d, poterit (nisi crassa & supina fuerit ignorantia) discretus Pontifex dispensare.

[1 Aut ad majores de jure canonum promoveri. Nos igitur, quia nobis non plenarie de veritate constat, non possumus tibi super hoc breviter respondere.

C A P. II. Breve est. Gregorius IX. (an. 1228. Rome.)

C um Clericis, qui ab excommunicato Episcopo ignoranter ordines receperunt, per suos poterit Episcopo dispensari.

TITULUS XIV. DE ÆTATE, ET e QUALITATE, ET ORDINE PRÆFICIENDORUM. C A P. I.

Non summatetur. Ex Concilio Pictaviensi. c. decrevit. (1078. in Gallia.)

U T Abbates f, Decani, & Præpositi, qui Presbyteri non sunt, Presbyteri fiant, qui Archidiaconatus tenent, Diaconi: qui vero Archipresbyteratus, Presbyteri fiant, aut amittant honorem. Quod si aliqua justa causa prohibente, Presbyteri, aut Diaconi esse non potuerint, prælationes amittant.

C A P. II. Ecclesia dispensative minori concessa, non per Laicos, sed per Clericos regi debet, donec ille perveniat ad ætatem.

Alexander III. Cantuariensi Archiepiscopo. (an. 1169. Roma in Angliam.)

E X g ratione: [& infra. 1] Accepimus autem, quod h Conventren. Episcopus pueris, qui sunt intra decennium constituti, in Archidiaconatu R. Archidiaconi Cistrensi. i Ecclesias plures concessit, quæ non per Clericos, sed per Laicos disponuntur. Unde quoniam non debet hoc aliquatenus tolerari: mandamus, quatenus prædictum Episcopum super his corripas, & Clericis idoneis administrationes, & custodiam præscriptarum Ecclesiarum, donec prædicti pueri ad congruum veniant ætatem (Laicis amotis) committas. Eidem Episcopo prohibens, ne de cætero Ecclesias, nisi personis, quæ ætatem, & scientiam habeant, regendas concedat. Quod si secus egerit, ei debitam penam infligens, institutionem & concessionem ipsius, omnino k viribus carere decernas.

G Tibi

a Post Conc. Lateran. sub Alex. III. par. 26. c. 18. & c. un. eod. tit. in 1. comp. b al. resignationem in uno. c In C. Barb. sacros ordines, &c. d Vid. l. indebiti. C. de cond. indebiti l. sed & si quis. §. fin. ff. si quis caution. e Al. qualitate ordinandorum & ordines, &c. f Cap. 1. eod. tit. in 1. comp. g Cap. 3. eod. tit. in 1. comp. & post Conc. Lateran. sub Alex. III. p. 25. c. 1. h Eboracensis. i Cestrensis. k In quibusdam impressis legitur, omnibus: sed in manus. omnino.